

NOTAT til næringskomiteen om Statsbudsjettet 2022

SKOGBRUK – en strategisk næring for Norge!

Vi ser at skogen nevnes som et viktig satsingsfelt i mange departementer. Det viser at skogen er i ferd med å få den plassen den fortjener, som en grønn oppfølger i oljeøkonomien. For NORSKOG er det viktig å understreke at for å få fart i det grønne skiftet, må politikere akseptere betydning av et aktivt skogbruk kombinert med full erstatning for klausuleringer.

Skogvern

Midler til frivillig vern er et viktig virkemiddel for å redusere konflikten rundt vern. At man holder hardt på prinsippet om *frivillighet* er helt avgjørende. Samtidig vil vi minne om at arealer med miljøhensyn, inkludert vern, alene båndlegger om lag 15 % av stående volum i Norge. Årets midler til skogvern ser ut til å være i riktig størrelse for å sikre kontinuitet og fremdrift i arbeidet med frivillig vern av skog, men det er for lite til å ta unna arealene som ligger klare til å vernes.

Klimatiltak i skogen

Det er et paradoks at summen til skogvern er større enn summen til å bruke skogen.

NORSKOG synes det er positivt at regjeringen har en målrettet satsing på å bygge opp det norske karbonlageret i skog gjennom skogstreforedling, gjødsling og tettere planting. Her kunne man imidlertid ha økt satsingen mye mer og utnytte fotosyntesen i fullt mon. Skogen bør slik sett få en mye større plass, som en viktig bidragsyter inn i det grønne skiftet.

Det er derfor svært beklagelig at summen til skogbruk via LUF-midler er redusert med 36 mill., samtidig som potten direkte over statsbudsjettet som gjelder skogsbilveg og kaier er redusert med 10.mill.

LUF-midlene skal brukes til bl.a. planting og skogskjøtsel. Det rimer derfor ikke at man i tekstdelen uttrykker en satsing på dette, mens man i overføringene har kraftige reduksjoner.

Tilskudd til ungskogpleie burde helt klart styrkes. Å gi fremtidstrærne bedre rom og voksevilkår er et viktig tiltak både for å sørge for god CO₂-binding, og for å bedre kvaliteten på virket som kan lagre CO₂ enda lenger frem i tid som bygningmaterialer. Det er stort etterslep på ungskogpleie i dag, så her er det mye å hente.

Samferdsel

Innen samferdsel har det vært en stor satsing de siste årene, - økte bevilgninger til veier, kaier og bane. Dette er svært viktige tiltak for vår næring som frakter tungt og langt. Egne midler til å utbedre flaskehals er nødvendig slik at vi kan utnytte de delene av veinettet som faktisk er bra. Vi hadde imidlertid forventet at denne potten hadde vært adskillig høyere enn 20,5 millioner ut fra signalene som ble gitt i NTP, med 300 mill. fordelt over 6 år.

Regjeringen har tidligere vist forståelse for skogsbilveienes store betydning, og de har vist vilje til å satse på dette. Det er derfor skuffende at summene her er kraftig redusert. Uten bedre og flere skogsbilveier vil man få ineffektive og kostnadskrevenende drifter, samt lang transport i terrenget. Dette vil påvirke miljøet negativt i forhold til å transportere på vei. Terrengekjøring med mål om et minimum av terrengskader blir dessuten mer krevende i en situasjon med klimaendring med bl.a. økt nedbør og mildere vintre. En effektiv skogsindustri og verdikjede vil kreve en jevn flyt av råstoff gjennom året, noe som avhenger av at skog kan drives til tross for slike klimatiske utfordringer. Da er veiene avgjørende.

Tiltak for å bedre eiendomsstrukturen og øke aktiviteten i skogbruket:

1. Fjerning av boplikt på rene skog – og skogdominerte eiendommer

NORSKOG har i alle år vært opptatt av et aktivt skogbruk og en god eiendomsstruktur. Deler av lovverket som omhandler jord- og skogbruket påvirker dette på en måte som vi mener er uheldig.

Ser man på tallene fra SSB er det stadig flere eiere over 67 år, og færre under 40 år, samtidig som antall skogeiendommer i Norge er nokså uendret. Det er få eiendommer som kommer på salg ut av familien, og generasjonsskiftene innad i familien forgår i de fleste tilfeller på et sent tidspunkt.

Vi mener at boplikten kan føre til at eiendommene ikke drives optimalt og at mange eiendommer har liten eller ingen aktivitet som resultat av dette. Det er også gjerne slik at investeringsviljen synker med stigende alder.

Boplikten skremmer mange fra å ta over, da de gjerne har arbeid et annet sted enn i den kommunen eiendommen ligger. I tillegg har de ofte et nettverk, skole/barnehage for barna og omgangskretsen i området der de bor og jobber. Det er ingen ting i veien for å drive en skogeiendom fra en annen kommune. Skogen trenger ikke daglig eller ukentlig tilsyn, noe som skiller skogbruket vesentlig fra jordbruket. Boplikten har ingen berettigelse i skogbruket som er en usubsidiert næring basert på entreprenørdrift. Både forvaltningen av, og det praktiske arbeidet i skogen er for de fleste allerede outsourcet.

NORSKOG anbefaler å endre regelverket etter samme prinsipp som ved prisregulering. Rene skogeiendommer og skogdominerte eiendommer, med inntil 35 daa fulldyrket og overflatedyrka jord, må fritas for boplikt uansett om det er en bebygd eiendom eller ikke.

2. Oppheve gevinstbeskatningen ved salg ut av familie ved eiertid over ti år

Frem til 2005 kunne landbrukseiendommer selges uten gevinstbeskatning dersom selger hadde vært eier av eiendommen i minst ti år. I dag beskattes slik gevinst som kapitalinntekt. Skatteskjerpelsen ved salg ut av familien reduserer lysten til å selge og mange velger å beholde eiendommen fremfor å selge den ut av familien - i påvente av at et familiemedlem finner det for godt å kjøpe. Denne forskjellen i beskatning hindrer effektiv omsetning og strukturendring av eiendommer. NORSKOG mener at fritaket for gevinstbeskatning ved salg ut av familien bør gjeninnføres ved eiertid over ti år. Dette vil være et viktig bidrag til å modernisere eiendomsstrukturen og dermed også øke aktiviteten.

3. Fjerne prisreguleringen på skogdominerte eiendommer selv om de ikke er bebygd

Skogdominerte eiendommer må fritas for prisregulering uansett om de er bebygde eller ikke. Nå er regelverket slik at skogdominerte eiendommer (med inntil 35 daa dyrket jord) er fritatt for prisregulering hvis de er bebygd. Men hvis eiendommen IKKE er bebygd, blir det prisregulering om de har mer enn en kvadratmeter dyrket jord. Dette er ikke logisk.

Kontakt: Benthe E. Løvenskiold, næringspolitisk sjef, benthe.lovenskiold@norskog.no tlf.91878054